

Ukázka integrace tematických okruhů průřezových témat do vzdělávacích oborů

Základní vzdělávání – 1. stupeň

Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět	Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova (OSV)
Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví	Tematický okruh: Osobnostní rozvoj/ Seberegulace a sebeorganizace
Očekávaný výstup z RVP ZV/ RVP G Žák: ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Doporučený očekávaný výstup Žák: ➤ rozlišuje v životní praxi, to, co je nutné udělat a to, co je možné udělat ➤ plánuje svůj čas (v řádu dnů, týdnů, měsíců), zejména plánuje vlastní učení
Integrovaný výstup na úrovni školy	
Žák: ➤ samostatně a aktivně přistupuje k plánování svého času, účelně zařazuje do osobního plánu různorodé typy aktivit	
Ve všem, co děláme, je nejdůležitější cíl. Cesta bez cíle nevede nikam. Vytváříme-li s žáky dlouhodobý nebo třeba jen denní plán aktivit, je dobré nejdříve si ujasnit, čeho vlastně chtějí a v jaké oblasti dosáhnout, co je pro ně důležité, v čem jsou silní a v čem úplně ztrácejí sebevědomí, co tedy chtějí a co naopak nepotřebují rozvíjet. Konkrétní aktivity a osobní závazky by pak měly vést hlavně k plnění denních cílů. Výuková situace (4. – 5. ročník) Učitel zadá žákům sebehodnotící dotazník (moje přednosti, slabiny, priority v hlavních oblastech osobního růstu – duševní růst, fyzický růst, vztahy s ostatními, emoce atd.). Zde si může žák vyjasnit jednoduše své priority, na co se zaměřit, co nepotřebuje aktuálně rozvíjet. V další fázi žáci analyzují časové rozvržení svého týdne do připraveného formuláře a rozdělují typy aktivit (učení, sport, spánek, počítačové hry, internet, pomoc doma atd.), mohou si vzájemně porovnat své týdenní rozvrhy a zjišťovat rozdíly. Ve třetí fázi sami sobě navrhnou změny v týdenním plánu s případným zařazením pohybu a relaxace. Pokud z analýz vyplynou zjištění, že mají žáci problém s časem u počítače, mohou dále zjišťovat, popř. dlouhodobě kontrolovat svůj čas u počítače, např. pomocí programu Rescue Time a zvažovat, co jim konkrétní typy aktivity vlastně přinášejí (obecně považovány za největší „žrouty času“ na počítači: Skype, ICQ, internetové kolové hry, počítačové hry, kontrola e-mailu, Youtube, práce s fotkami). V poslední fázi, po delším časovém období, např. po měsíci, žáci vyhodnotí, zda byl plán reálný a mohou ho korigovat. Ve výukové situaci je rozvíjena klíčová kompetence k řešení problémů.	
Kritérium pro hodnocení	

Žák provede rozbor svého pracovního týdne a navrhne konkrétní časové rozvržení pohybových a relaxačních aktivit podle zásad správné životosprávy.

Na zpracování ukázky se podíleli: Mgr. Blanka Dvořáková (Základní škola Korunovačnů, Praha 7), Mgr. Simona Šedá (VÚP), Doc. PhDr. Josef Valenta, CSc. (Katedra pedagogiky FF UK Praha)

Ukázka integrace tematických okruhů průřezových témat do vzdělávacích oborů

Základní vzdělávání – 1. stupeň

Vzdělávací obor: <i>Člověk a jeho svět</i>	Průřezové téma: <i>Osobnostní a sociální výchova (OSV)</i>
Tematický okruh: <i>Člověk a jeho zdraví</i>	Tematický okruh: <i>Osobnostní rozvoj/ Seberegulace a sebeorganizace</i>
Očekávaný výstup z RVP ZV/ RVP G Žák: ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Doporučený očekávaný výstup Žák: ➤ rozpoznává u sebe sklony či návyky, které mu mohou komplikovat život a snaží se je překonávat
Integrovaný výstup na úrovni školy	
Žák: ➤ si osvojí aktivity, které podporují zdraví, a realizuje konkrétní žádoucí postupy v oblasti příjmu potravin	
Výuková situace (4. – 5. ročník) V krátké výkladové části učitel žáky poučí o vlivu nadměrného příjmu tuků na zdraví (zpomalení chodu organismu a jeho zátěž, usazování cholesterolu v cévách, usazování tuku ve svalcích a podkoží – zátěž srdce atd. Po základním poučení o vlivu tuků na lidské zdraví žáci vyhledávají obsah tuku v potravinách (informace získávají např. z etiket potravinářských výrobků, které si přinesli z domova) a porovnávají obsah tuku v potravinách téhož druhu od různých výrobců (např. jogurty). Zjištěné údaje zapisují do přehledných tabulek a systematizují podle různých kritérií. Dále se žáci seznámí s přehlednými srovnávacími tabulkami obsahu tuku v potravinách např. na Internetu. Vyhledávají potraviny s největším obsahem tuku a mapují nejrizikovější potraviny (cukrovinky, sýry, maso atd.). Na závěr si žáci na základě získaných poznatků stanovují vlastní „životní strategii“ v boji proti tukům, a to v oblasti příjmu potravin i pohybových aktivit a vytvářejí jednoduchý osobní reálný preventivní plán pro určité období (např. 1 měsíc). Po uplynutí této doby žáci zhodnotí, jak se jim osobní plán dařilo dodržovat a stanoví si priority pro následující období. Stěžejní v této výukové situaci je srozumitelné, stručné poučení o škodlivém vlivu tuků na lidské zdraví jako základní motivace ke změně stravovacích a pohybových návyků.	
Ve výukové situaci je rozvíjena klíčová kompetence k řešení problémů.	
Kritérium pro hodnocení	
Žák vyhledá a s porozuměním využije informace pro osobní rozvoj a ochranu svého zdraví.	

Na zpracování ukázky se podíleli: Mgr. Blanka Dvořáková (Základní škola Korunovačnická, Praha 7), Mgr. Simona Šedá (VÚP), Doc. PhDr. Josef Valenta, CSc. (Katedra pedagogiky FF UK Praha)

Ukázka integrace tematických okruhů průřezových témat do vzdělávacích oborů

Základní vzdělávání – 1. stupeň

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura	Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova (OSV)
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova	Tematický okruh: Sociální rozvoj / Komunikace
Očekávaný výstup z RVP ZV/ RVP G Žák: ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Doporučený očekávaný výstup Žák: ➤ vytváří sobě adekvátní komunikační styl (příp. více funkčních stylů pro různé situace)
Integrovaný výstup na úrovni školy	
Žák: ➤ správně vyhodnotí a rozpozná situaci pro volbu adekvátního komunikačního stylu, řeší tvořivě různorodé komunikační situace při komunikaci prostřednictvím telefonu, resp. tel. záznamníku.	
Osobní styl v komunikaci – umění přiměřenosti, nevtíravé slušnosti, ovládání spisovného jazyka, smysl pro humor, umění naslouchat, přívětivost, ochota, to vše je základem osobního úspěchu či neúspěchu každého z nás.	
Výuková situace (4. – 5. ročník) Žáci si připraví ve skupinách modelové životní situace, které jsou řešeny vzkazem na záznamníku (zanechávám vzkaz šéfovi, že nepřijdu do práce z důvodu nemoci, omlouvám se spolužákovi, že jsem mu nepomohl včera s úkoly, přesvědčuji spolužačku, aby jela se mnou a s rodiči v sobotu plavat atd.). Následně blíže specifikují situaci a konkretizují obsah sdělení. V další fázi se pokoušejí určit nejvhodnější komunikační styl pro tuto situaci, např. při řešení konfliktu, pokud je realizován prostřednictvím tel. záznamníku: ráznost, stručnost, jasná nabídka pomoci, jednoznačnost, jasně formulovaný návrh řešení, povzbuzení, že se to určitě podaří vyřešit atd.). Tedy určují postup, jak věc uchopí, jak k problému vlastně přistoupí. Dále žáci nahrají definitivní vzkazy na tel. záznamník a společně hodnotí projev mluvčího ze záznamu. Kromě adekvátnosti jazykových prostředků a komunikačního stylu hodnotí srozumitelnost, přesvědčivost, autenticitu atd. Po hodnocení korigují promluvu a společně hledají vhodnější jazykové prostředky a styl. Korigované promluvy mohou znovu zaznamenat.	
Ve výukové situaci je rozvíjena klíčová kompetence k řešení problému a komunikativní.	
Kritérium pro hodnocení	
Žák volí správné (situaci adekvátní) jazykové prostředky a komunikační styl při telefonické komunikaci, resp. při nahrání vzkazu na záznamník.	

Na zpracování ukázky se podíleli: Mgr. Blanka Dvořáková (Základní škola Korunovační, Praha 7), Mgr. Simona Šedá (VÚP), Doc. PhDr. Josef Valenta, CSc. (Katedra pedagogiky FF UK Praha)

